

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre -- 12 korona.
 fél évre -- 6 "
 negyed évre -- 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Főújszéri hirdetés árkedvezményben részesül. Nyitási díj 30 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerinti a Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Rendezett pénzügyek.

(Ü. L.) A Khuen-Hedervary kormányt a folytonos sikerek kísérlik. Első nagy sikere a választásoknál nyilvánult. A párt nélkül álló kormány — hatalmas pártot teremtett. A nemzet honorálta a kormány akcióját, és hogy ezt folytathassa, nagy többséget adott kormányzata támogatására, mely bizalmat fel is használta a kormány, szakadatlan siker kísérte a kormányzatát. Ezáltal a pénzügyi sikereiről írok, mint amely legfontosabb állami életünkben.

Ilyen a legújabb magyar kölesön!... Negyvenöt milliót kért Lukács László a remél, az osztrák és a magyar pénzügyekről, 1800 millióval nagyobb összeget jegyeztek. Amulata Magyarország barátainak, s megszegyenítéseül és boszantásául ellensegeinek. A tőkepenzes közönség negyvenszer annyi pénzt ajánlott fel a magyar államnak, mint amennyit kért. Ilyen hatalmas tuljegyzésre még nem volt példa az állami kölesönműveletek történetében. A 45 millióra október 22-én fogadtak el jegyzéseket. Ezen a napon emelte fel az Osztrák-Magyar Bank öt százalékra a hivatalos kamatlatát. Ha ezt tekintetbe vesszük, akkor bizvaszt elmondhatjuk, hogy ez a negyvenszeres tuljegyzés olyan fényes tanbizonyosága a ma-

gyar állam megszilárdult hitelének, melyre az ország méltan büszke lehet. Ez a megnövekedett bizalom Khuen-Hedervary Károly gróf kormányának és Lukács László pénzügyminiszternek elévülhetetlen érdeme. A francziakkal való eset után ez a horribilis és szemkápráztató eredmény: biztos mereteke a magyar állam szilárd pénzügyi hitelének s a magyar pénzügyminiszter személye és financiaiális genijébe vetett európai bizodalomnak.

És most jön a nap eseménye, a betérjesztett költségvetés!... Ennek az eredménye meglepő, a koalíciós gazdalkodás után. Mindenki ismeri az 1909-ik évi zárszámadások lesújtó adatait. Kiderül belőlük, hogy 138 millió deficzittel végződik a koalíciós dicőség. Az ország pénzügyeit siralmas állapotban hagyta hátra ez a muló természetű politikai kaland, amely ma már csak rossz álomnak tűnnek fel, ha kezelfogható, veres nyomokat nem hagyott volna hátra az ország pénzügyeinek teljes megmontásában. Mindezen hibákat azonban rendbe hozta Lukács László, amit elég erthetően bebizonyított a költségvetése előterjesztésében, amennyiben az 1911. évi előirányzat mérlege a rendes és rendkívüli kezelés

1.672.457.302 korona összes kiadással.

1.672.507.129 korona összes be-

vétel áll szemben, vagyis vég eredményben

49.827 korona felesleg mutatkozik.

Erre nem volt senki elkészülve az országban. Remegtünk a deficites költségvetéstől. Az aztan nem kérdés, hogy a Lukács előterjesztése megfelelnek-e a valonak. A felrevezetésnek nem volt soha híve, és nem érzett a volt előde-fele szemkápráztató előterjesztéseknek. Emlékszünk Wekerle költségvetési expozéira a közelmúlt években. A koalíciós sajtó hűsége sen bereferálta, micsoda ámulattal és elragadtatással élvezte a Ház a számorítás szeditő mutatóványait. Hogy forgatta, dobálta, keverte és osztályozta a milliókat, az egyre ijesztőbbben dagadó kiadási teteleket, s a végen micsoda bajos mosolylyal prezentálta a kis fősleget, mint ragyogó bizonyítékát a költségvetés realitásának. De a koalíció bukásával nyomban kipattant a nyílt titok, hogy az államhazartas egyensulya felfordult, a zárszámadások a múlt esztendőről százharmincznyolcz millió deficzittel illusztrálják a koalíciós gazdalkodást. Wekerle Sándor dr., a számbüvészek nagymestere ugyancsak terhes hagyatékkal kedveskedett utóának. Üres államkassza, rövidlejáratu adó ságokat, számmillió felüli deficzitet, az egyes resszortokban kitágult kereteket, egyre növekvő igényekkel s elmaradt beruházásokkal, s tetejébe

TÁRCSA.

Az apa.

Írta: Pakots József.

Az öreg Szánthó kezébe fogott egy ácsplajbaszt és számadást csinált. Mikor végzett a számadással, kipirult az arca a lazás örömtől és elkezdett habózni:

— Hé! Hahó! Anyjukom edes! Gyere csak!

A vén szolgáló, aki a pitvarból épen egy megkopasztott csirke tollait söpörte ki, seprővel a kezében megjelent az ajtó küszöbén és ijedten mondta:

— Kit tetszik szólítani a tekintetes úrnak, csak tán nem a tekintetes asszonyt? Hiszen már hat esztendeje, hogy meghót a jó lélek!

És keresztet vetett magára a nagy megrokonnyódéstól.

Az öreg Szánthó egy kissé bamban bámult a cseledre, aztán zavartan moiyogta:

— Nem jól hallottad, Trézsi. Tegyed hittalak.

— Már hogy engem?

— Igen, hol a kisasszony?

— Még nem jött haza a sétából. A franczia frajllával ment.

— Jól van, csak azt akartam tudni.

Trézsi visszavonult. Az öreg Szánthó pedig bement az oldalszobába és megállt egy falra akasztott kép előtt. A kép olajba festve a feleségét ábrázolta, a jó, hűséges hitvestársat, aki hat évvel ezelőtt itt hagyta őt és elment egy csöndesebb világba, ahol már

nincs gond és vesződség. Itt hagyta egyetlen gyermekükkel, szerető szívűknek finom és gyengéd hajtasával, Marika leányukkal aki csak tíz éves volt akkor, mikor lesiklott szép szőke fejéről az édes anya puha, simogató keze.

Az apara maradt akkor a leány, az öreg apara, aki mélyen átérezte a nagy felelősséget, amely abban a pillanatban, hogy az anyai kez mereven elnyult, reá harult.

Az öreg Szánthó Gáspár keményen vetette fel a fejét. Erős, elszant fej volt, nem ismerte a szédülést, még az olyan sötét és vegtelen melységű örvény szélen sem, mint aminő a szerető hitves sírja. De hat Szánthó Gáspár ácsmesteresen kezdte az eszebirő életét, nem csoda ha nem egykönnyen szédült. Anyiszor járta a szédítő magasságokat épülő házak fedelgerendái közt, hogy fejét nem huzta le magához semmi melység.

Meghalt az asszony és Szánthó Gáspár tudta mi a kötelessége. Elővette az ácsplajbaszt és számadást csinált. Akáresak most hat hossza s munkától verejtékes esztendő után, mikor a számokkal teleirt arkus papirossal odaállt a felesége olajfestésű képe elé és halkán, hogy a pitvarban teveskelő Trézsi meg ne halja, elkezdett dicsekedni:

— Tizezer pengő forint. Tizezer pengő forint. Ennyit gyűjtöttem a leányunknak. Meg vagy elégedve anyjukom, edes?

A kép meglehetett elégedve, mert valahonnan egy napsugár épen a szemére síkolt s a jóságos, öreg szem, mintha örömtől csillogott volna...

Kint gyermekes kacagás hangzott s a pitvarból behallatszott a Trézsi hangja:

— A tekintetes úr már várja a kisasszonyt. Marika berontott a szobába. Piros volt az arca a friss, kora őszi levegőtől és a ruhaja fűszagos.

Az öreg Szánthó zsebebe dugta a számadást és boldogan fogta meg a lanya kezét...

— Marikám — kezdte büszkén és némi meghatottsággal — matól fogva új élet kezdődik. Egészen új. Az Isten ő szent felsége megsegített: a jövőd biztosítva van. Most már felszabadultam én is, nem panaszkodhatsz majd, hogy mindig csak dolgozom, dolgozom. Együtt megyünk mulatságokba, bálba. Az ám! Bálba is. Mert jön a tél es...

Az öreg nagyon meg volt hatva, eszterhás, szürke szemöldökét sűrűn vonogatta össze s végül is nem tudta befejezni a mondokáját, hanem sietve megcsókolta a lányát. Marika pedig boldogan rohant ki a szobából és már a pitvarban kezdte kiabálni:

— Mademoiselle! Mademoiselle! Rejoissez vous! Une grande nouvelle!

Ez az idegen szó olyan furcsán hangzott ebben a mestergerendás, egyszerű házban.

Hanem a sorsnak kegyetlen ötletei vannak. Amíg az öreg Szánthó éjt-napot együtté téve dolgozott, hogy vagyont gyűjtsön a lányának, addig csodaerős, kemény embernek bizonyult, de amikor elkezdett pihenni, egyszerre összeroppant. Megcsapta valami bolond hideg őszi szél s ettől ágynak dőlt. Láza lett, köhögött s egy napon köhögés közben veres lett a váukosa. Az orvos, a városból hivott tudós orvos azt mondta rá:

az annexió és hadügyi követelések újabb terheit mind nyakába sózta finanszminiszter utódának. Wekerle bukása iszonyu! . . . Folyton Fejerváry mellett tettenkedett, hogy hatalmi kormányválság esetén őt ajánlja miniszterelnöknek. Álma teljesült, hogy a lejtőn leguruljon. O, aki rendbeszedte egykoron Magyarország pénzügyeit, politikai pályája végén összerontá azt. Pénzügyi zsenialitását elhomályosította az újabb szereplése s rája nézve a föltámasztás ki van zárva, hogy valaha aktív szerepet viihessen Magyarország kormányzatában.

Ellenben Lukács László nem büvesz s így nem járhatta le magát. Az általa előterjesztett költségvetést a zárszámadások nem esűfoltak meg tíz éves pénzügyminisztersége alatt egyszersem, miként a Wekerleét, mert egyenes úton járt mindig. Lukács László első pénzügyminiszteri korszaka hozzá szoktatta az országot a reális költségvetésekhez s az előirányzatot messze felülmúló zárszámadási fölöslegekhez. És így a mostani költségvetését elethűnek tartja az ország. Nagy kő esett le a hazafiak szíveről örvendetes költségvetésével, remegünk a gondolatától is annak, hogy megint deficites költségvetésünk legyen. Biztosra vette ugyan az ország ennek a deficitnek a bekövetkeztét államháztartásunk megromlása után, bármennyire is bizott máskülönbén a jelen kormányzat szilárd rendszereiben és Lukács Lászlóban Annál kitörőbb örömmel fogadják az ország a deficitmentes költségvetést, mint amelyre elkészülve nem volt.

Szemle.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter a képviselőház ülésén betérjesztette a fehér vagy sárga foszfornak a gyújtógyártásnál való eltiltásáról szóló törvényjavaslatot. A törvényjavaslat nemcsak a gyufáipari mutkasok egészségének megjavítása céljából készült, hanem azért is, hogy a tervezett gyufamonopólium ne nagyon serkentse új gyufagyarak megvalósítására a vállalkozókat.

tüdővérzés. Bucsuzaskor pedig halálra megsgta Marikának:

— Ha azt akarja a kisasszony, hogy az urátja megerje a tavaszt, akkor sietve vigye a délvidékre.

— Hova? — kérdezte Marika szépegeve.

— Vigye el Lusszuba, Nincs messze es kitűnő hely.

Marika az orvos tanácsát óvatosan közölte az apjával. Az öreg Szánthó hallani sem akart róla. Ugyan! Bolondság! Majd rendbe jön ilyen szamárság nélkül is.

Pedig érezte, hogy csakugyan elkülna a meleg napsütés, a más levegő. De gondolt valamire es ottól összeszorult a szíve. Nem, nem es nem! Es konokul rázta a fejet.

Hanem egy erősebb roham után, amikor piros, meleg vér ömlött ki a száján, megis belenyugodott az utazásba. Es elutazott Marikával. A nevelőnőt is magukkal vitték, hadd legyen Marikának meg valakije.

A tengeri levegő, a melegengető tüzes nap mintha használtak volna az öreg Szánthónak. Az első hét vege kezdte jobban érezni magát. Kerekese széken kivette magát a tengerpartra es félnapot átszunnyókált a napon. Utána szinte újra erősnek érezte magát. Mikor visszatért a hotelbe, jókedvűen mondta a hoteltulajdonosnak, akivel a hallban találkozott:

— Küldje fe. kerem a heti számlát!

A hotelier felküdte a számlát. Az öreg Szánthó, amikor megpillantotta a drága költségjegyzeket, majd elajult. Rettenő pénzt emesztett fel ez a fürdőzés.

Nagyon levert lett. Nem szolt seukinek semmit, de masnap ismet rosszul érezte magát. A második heten az idő sem kedvezett annyira, a tengeren bóra volt, hűvös szelek borzongatták meg a part palmafáit s a betegnek a szobában kellett tartozkodnia. A het

A törvényjavaslat nyolcz szakaszból áll. 1-ső szakasz megtiltja a gyújtóáruk készítésénél a fehér vagy sárga foszfor használatát, ilyen gyújtóáruknak árusítását, forgalomba hozatalát es importját, megtiltja továbbá a fehér vagy sárga foszforral való gyújtóáru készítésére szánt üzemek felállítását. A 2. §-ban a kereskedelmi miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a már eleve hatalmasnak es veszélyesnek ismert, vagy utóbb ilyennek bizonyult gyújtóanyagok a gyártásban való használatát rendeleti úton bármikor is eltilthassa. A többi törvényszakaszok az ellenőrzésre s a törvényben foglalt rendelkezésnek büntető szankciójára vonatkoznak.

A törvényjavaslat indokolása a gyufagyártásnak es gyufa-kivitelnek statisztikáját is tartalmazza.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága befejezte a hadügyi költségvetés általános tárgyalását. A vita végen Schönaich báró közös hadügyminiszter a védőerőtörvény revíziójáról is nyilatkozott; kijelentette, hogy az újonczlétszámot jelentékenyen szaporítani kell a kétevi katonai szolgálat miatt es hogy a katonai szolgálatra kevésbé alkalmas újonczok számára külön osztályokat fognak szervezni. A költségekről azonban ma meg csak annyit mondott a hadügyminiszter, hogy azokat több evre fogják fölosztani, mert a nagy reformot csak fokozatosan hajtják végre.

Üst tartott a külügyi, valamint a boszniai es hercegovinai ügyek tárgyalására kiküldött osztrák delegációs bizottság is, a melyen Burján báró közös pénzügyminiszter ismertette az annexió történetét, valamint az annektált országokmai helyzetét. Mielőtt a közös pénzügyminiszter felszólalt, a flottafőszerelester szöve a delegátusok es különösen arra a versengésre mutattak rá, a mely e teren Olaszország, valamint Ausztria es Magyarország közt folyik. Javaslattal is fogadtak el, a mely a leszerelésre vonatkozó tárgyalásról szolt.

Morituri vos salutant.

Írta: Mikszáth Kálmán 1906-ban.

Közeledvén november elseje, a halottak napja, mielőtt kimennek a temetőbe, álla-

vegen pedig megint kerte a számlát es aznap este újra tüdővérzése lamadt. Az orvos azt mondta, hogy valami nagy belső fölindulás miatt. Nagyon rossz éjszakát töltött rá.

Másnap reggel aztan a következő különös parancsot adta Marikának:

— Ird meg a Trezsinek, hogy csomagolja be gondosan az edesanyád olajlesterű képet es küldje el ide.

A harmadik hetnek is végere járt, a mikor a kép megerkezett. Eppen a heti számlát forgatta kezében a beteg. A képet oda-függesztette az agyával szemközt es mindenkit kiküldött a szobából. Laza lehetett, mert rögtön elkezdett a keppel lenyugon vitakozni.

— Belátható anyukom edes, hogy nem tehetek róla. Ez a komisz betegseg levert a labamról. Ötszáz pengő forintot költöttem el három het alatt. Sok, ugy-e nagyon sok? Az edes lányuktól veszem el. De hit mit csináljak? Mondd, mit csináljak?

A beteg makacsul nezte a képet es egyre jobban elborult az arca. Aztan keserűen tört ki:

— Látom, jól látom, hogy haragszol rám. Igazad van. Meglopom a lányomat. Es mi lesz meg, Istenem mi lesz meg? Évekig elhuzhatom így es lassanként elfogom hordálui a lányunk minden pénzét. Nem lesz majd semmije. Koldus lesz, ugy marad, mint az ujjam. A mi edes gyermekünk, a mi szép viragszalunk. . . Jaj! . . .

Kint hevesen zörgette a bóra az ablakot. Nagyon viharos, csunya idő jarta a tenger-melleken. A beteg felnyögött es tovább beszélt. A szavai egyre zavarosabbak lettek es könnyekpergették végig öreg, megviselt arcán:

— Rossz, kutya ember vagyok, anyukom. Ne nezz rám olyan szemrehányóan. Rossz, kutya ember vagyok.

Elhallgatott. A képet nezte sokaig, eles

podjatok meg egy gondolatnyira azoknál, akik szintén oda indulóban vannak, de úgy, hogy soha se jöjjenek vissza. Álljatok meg egy gondolatnyira. Morituri vos salutant! A haldoklók szoltanak.

Egy felhívást bocsátott ki a napokban a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület es egy jelentést. A gyszkeretes párt-czedulán szomorodott szívvel jelenti, hogy hetvenhétezer kilencszáz-huszonhárom magyar halt meg a múlt évben tüdővészben.

Nem csak osztrák provincia vagyunk hát — ahogy eddig panaszkodtunk — hanem a Halálnak is Magyarország a legjobban adózó tartománya. Innen arat, innen kaszál. Siratjuk a mohácsi csatát évszázadok óta s ezalatt évenként negyszer annyi ember elpusztul csak ebben az egy betegségben, anélkül, hogy talpra állnánk ellene. Mert lehet útját állni. Németország példája mutatja, hogy ott a sanatoriumok felállítására óta s tüdőbetegek halálzásai aránya 25 százalékkal kevesbedett. Húszezer embert lehetne tehát évenként megmenteni, épen annyit, amennyi a mohácsi csatában elesett, ha nem siratnánk váltig a mohácsi csatát, de ahelyett vedekeznünk minél több sanatorium fölépitésével.

Epen ezt a feladatot tüzte ki a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület, hogy sanatoriumokat állít fel az ország több alkalmas pontján s evegéből bocsátott ki fölhívást, egyelőre azokhoz szolt, akik halottak napján kedves haldoklókhoz készülnek, virágokkal, koszorúkkal es mécsesekkel.

Állítsatok meg a kocsitokat es hallgassátok meg!

Azt mondja a fölhívás, hogy a virágokból, amit a halottnak vesztek, tepjetez le egy szalát es adjátok oda a haldoklóknak, a 19 ezer jelöltnek, csak egy szalát, csak egy szálnak az arát es a sírra készülő lámpák-ból oltsatok el egyet (nem veszi azt a halottatok rossz néven) — hátha az araból újra kigyul egy pislakodó élet — itt ez innesső oldalon.

Állítsatok meg a fogatokat es mutát ez a szent vamat lefzettétek, úgy menjetez el a többi virágaitokkal a kedves haldoklókhoz. Tudni fog ó arról.

De ha anélkül mentek ki hozzá, ezeket a sorokat olvasva, tudni fog arról is.

vérese tekintettel. Egyszerre csak valami különös gondolata támadhatott, mert az arca kifényesült es örömtöl es levegő után kapkodva, mohón tördelte a szavakat:

— Meg van! Meg van! Nem vagyok már kutya ember, anyukom! Ismerd be, hogy nem vagyok. Nem teszem koldussá a lányunkat. Meglátod. Na, mosolyogj már rám. Nem mosolyogsz? Látom, nem hiszel nekem. Hát várj csak. Mindjárt látni fogod.

A beteg nagy erőköddessel föltápszkodott az agyból es lelép-t a földre. Úgy, ahogy volt hálokötösben, odavaszorgott az ablakhoz es közben folyton a képet nezte. A keze az ablak kihúcsot kereste. Kint fujt, sivitott, nyöszörgött a hűvös szél, a tenger neki-lendült a szigetnek es mintha ágyukat süttöttek volna el, olyan dördüléssel csapfodta a sziklás partot. A bóra dühögött.

Az öreg Szánthó sugárzó arccal nézett a képre es lazasan motyogta:

— Hát ide nézz. Minden rendben lesz. Rögtön rendben lesz. Aha! Mar kezdél mosolyogni. Igen, tudom, már sejtöd a szándekomat. Etalaltad. Én meg fogok halni, hogy a pénz megmaradjon. A pénz minden, a beteg apa semmi. . . Rögtön. . .

Az ablak zara nyikorgott s a felszarny kipattant. A szobában elesen, vadul süvített be a szél nekicsápot az egy szal ruhában álló, lazás testű embernek. Az öreg Szánthó meg akart valamit mondani, de a hideg levegő belesivította a tüdejébe, elakadt a lélekzete, kinyitotta a torkát s a következő pillanatban furró, piros zuhatag tört ki a szájából. Eszmeletlenül esett össze.

Mire Marika bejött a szobába, már arva volt. Gazdag arva. A háta mögött a francia kisasszony ijedten csapta össze a kezét:

— Pour le Dieux! Quelle malheur! Quelle grande malheur! . . .

Kelet költészetéből.

Géza-dal.

Tied az én esőkom.
Tied ölelésem,
Tied a beszédem,
Tied a nézéseim,
Te meg légy az enyém
Hosszu éjszakákon,
Ha köröttem tudlak,
Nem ér el az álom.
Egy fenyves menyország
Lesz minden perez véled,
A esőkod hevetől
Szomjass szívem éled.

Japán babonák.

Ha ballábbal léptél ki a küszöbön, térj vissza, mert balul jársz.

Ha ivóvizet gyöngyözik, ne add ki, míg meg nem izleled, mert nem ok nélkül gyöngyözik.

Napnyugtá után maradj a házban, mert Isten nélkül könnyen baj érhet óta kiünn.

Pávátollat találni szerencse, mert az Istenek azt mutatják vele, hogy gondjuk van rád.

A melyik háznak fekete füstjét látod, ne kíváncsozz oda, ott nagy a szegénység.

Közlő: Z. Gy.

Vegyes hírek.

— **Előléptetés.** A király a novemberi katonai előléptések során Karleusa Fülöp honvéd oragyot, a nagyenyedi honvéd zászlóalj népszerű parancsnokát alezredessé léptette elő. Gratulálunk!

— **Gyászhir.** Malomfalvi es vajdaszentivanyi özvegy Szász Belane szül. balasfalvi Brencsan Gabriella es leánya ónodí Veres Jozsefné sz. malomfalvi es vajdaszentivanyi Szász Gabriella ferjével; kadichfalvi Török Bertalané sz. balasfalvi Brencsan Eteleka es ferje; balasfalvi Brencsan Geza es balasfalvi Brencsan Karoly gyászba borult szívvel tudatják maguk es rokonaik nevében, hogy forrón szeretett jóságos nagyanyjuk es rokonuk, balasfalvi Brencsan Maria, aldásos, nemes cete 79 ik evelen f. évi október hó 26 an delelőtt 1/210 órakor keresztényi peldas türelennel viselt hosszas szenvedés es a halotti szentségek ajtatos felvetele után vegegyengülésben Kolozsvárott elhunyt. Temetése f. hó 28-an delutan 3 órakor volt a Szentegyház-utca 11. sz. a. háznál tartott r. kath. gyászszertartás után. Áldás es beke teledhetetlen kedves emlékeire! A gyászban, mely Török Bertalané urnót szeretett nagyanyja elhunytával érte, mely részvettel osztoznak mindazok, akik aiddott jó szívet ismerik, tisztelik es tudják, hogy milyen lelkes buzgóságot szokott o kifejtetni mások fájdalmának enyhítésében. Mindezek osziinte részvet-hez mi is csatlakozunk.

— **Reformáció emlékünnepe.** Folyó hó 30 an, vasárnap delelőtt 10 órakor a reformatus templomban ünnepeles reformáció emlékünnepi istentisztelet lesz. A szolgálatot Jancsó Sándor lelkész vezzi. Közreműködik a tanítóképző ifjuság ének- es zenekara s a fogmuaziumi ifjuság vegyeskara. Az összes hatóságokat, testületeket, hivatalokat es iskolákat meghívjuk az ünnepeyre. 31-en d. e. 9 órakor külön templomi istentisztelet lesz az összes iskolák növendekeli részere, melyet Erdős Gábor segédlelkész vezet. A szülőket s a közönséget erie is meghívjuk. Jancsó Sándor lelkész, theol. m. tanár.

— **Halálozás.** Wattai Batta Bertalan mernök es földbirtokos, Alsó-Fehér vármegye törvényhatósági es közigazgatási bizottsági tagja, a szászsebeni takarékpénztár r. t. vezérigazgatója folyó hó 27-en delelőtt 11 órakor 60 éves kor-ban rövid betegség után elhunyt Alvinczen. Tegnap temettek er az alvinczi rom. kath. sírkertbe. Gyászolják fia dr. Batta Mihály m. kir. belügyminiszteri fogalmazó, veje Horvath József vármegyei aljegyző, es nagyszámú rokonsága.

— **A reformáció 393-ik évfordulója** alkalmával, annak emlékeire, f. hó 31 en

delelőtt 10 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében tartandó ünnepele sorrendje: 1. Gyülekezeti ének: XXIII. zsoltár első verse. 2. Imát mond Zayzon János koll. vallastanár. 3. Luther M. „Erős várunk“ cz. éneket előadja a tanítóképző ifjusági ének- es zenekara. 4. Ünnepe beszédet mond Báthori Gyula koll. tanár. 5. Mendelssohn: Hymnus, előadja a gimn. vegyeskar. 6. Maday Gyula „A mi napunk“ cz. költeményét szavalja Kóssa Aladar VIII. g. o. t. 7. Mozart: Ouverture Belmonte und Constanze, előadja a gimn. zenekar. 8. Szuhay Benedek „A reformáció emlékére“ cz. költeményét szavalja Pap Mihály III. o. tan. kép. növendék. 9. Veress Gábor: „Dicsőség a magasban“. Szabó Károly IV. o. kép. (hegedű), Nagy Dezső IV. o. kép. (cello) es Veress Gábor zenetanár (harmonium) kísérete mellett euek Bodoni Kálmán III. o. tan. kép. növendék.

— **A nagyenyedi ref. egyházközség** presbiteriuma igen nevezetes ülest tartott f. hó 26-an az esti órákban. Többek felszólalása után elhatározta, hogy a Szilágyi Farkas haláláva megüresedett lelkészi állomás megszüntetésére nézve tesz javaslatot az egyházközségi képviselőknek, mely ma delutan tartja gyülesét. A presbiteri gyülesen előadott terv szerint egy papja lenne az enyedi ref. egyházközségnek, kinek lelkészi es hitoktatói teendőinek végzésében egy, esetleg két segédlelkész volna segítségére. A lelkészi állomás javadalma pedig ugy rendeztetnek, hogy az enyedi papság már ennel fogva is első állomás lenne az erdélyrészi egyházkerületben. Az előterjesztés ellen dr. Müller Jenő ügyvéd szólott, a ki szükségesnek tartotta, hogy ilyen nagy szabású atalakítás tervének minden részletevel előbb egy bizottság foglalkozzék s ennek munkalata kerüljön az egyházközség képviselő testülete elé.

— **Pénzügyi palota városunkban.** Az áltami költségvetésben Nagyenyeden építendő pénzügyi palota építésére 120.000 korona van előirányozva.

— **Dr. Szilágyi Zoltán tanár tanulmányutjáról** nyilvános beszámoló előadást tart nov. 2 an, szerdán delutan 5 órakor a Bethlen-kollégium dísztermében es kerü a n. e. közönség szives érdeklődését.

Meidinger-kályha

Kisebb méretű szobába, szén- vagy fáfűtéshez, kevéssé használit, jutányosan **eladó.**

Czím: Sétatér 9. 269—1—1

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben, 10 napig működésemet megkezdettem.

Készíték a modern

higiénikus fogászat

terén előforduló különlegességeket, u. m. kiesorbult vagy letrött fogakat porcellánnal, elől hiányos fogakat arany csappal (stift) pótolok, régi fogakat arany vagy platínával készíték (Amer. rendsz. hidmuok), egész fogcsorokat, arany lemezre porcellán fogakat

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Boór Erzsébet magyarigeni tanitónót a dombovári állami iskolához áthelyezte.

— **Zombory Gyula** keletázsiai utazó, f. hó 27-en este folytatta előadását a japánok életéről, elenk es kedves előadással teven még érdekesebbé közvetlen tapasztalatból szerzett tanulmányos ismereteit. Utolsó előadását ma esti 5 órán kezdve tartja a kollégium dísztermében.

— **Szászvároson** nagy szabású ünnepele lesz f. hó 31-en. Ez alkalmossal avatják fel az új kollégiumot es leplezik le a Kün grófok szobrait. Az ünnepe felavató beszédet Kenessey Béla ref. püspök fogja tartani. Erre a nemzeti es egyházi tekintetben egyaránt fontos ünnepegre Budapestrol lejön gr. Zichy János kultuszminiszter is tekintélyes képviselő társaságban; városunkból is többen elutaznak a kollégium es ref. egyház képviselőkkel.

— **Goldmark estély.** A marosvásárhelyi városi zeneiskola, mint már jeleztük, november 12-en a Bethlen-kollégium dísztermében Goldmark Karoly születésének 80-ik évfordulója alkalmából, az ünnepelel mester válogatott műveiből hangversenyt rendez. Közreműködnek: G. Maleczky Mariska, dr. Szász Károlyné, Chován Richard, Metz Albert, Paál Gusztav, Simon Jenő, Tonhási Ferencz es Vojka Antal. Belépő díj: 2 korona.

— **A nagyenyedi reformatus egyházmegye egyházi értekezlete** ez évi rendes közgyülesét november 15-en d. e. 10 órakor kezdődőleg Egerbegyén tartja. Targysorozat: 1. Istentisztelet, melyen imát mond Biró Lajos m.-lapadi lelkész, egyházi beszédet tart Csia Pal m.-méhesi lelkész. 2. Elnöki megnyitót mond Veress Károly ért. egyházi elnök. 3. Titkari jelentést tesz Kozma Imre értekezleti titkár. 4. Felolvást tart Szécsi Ferencz felvinczi lelkész. 5. Pénztári jelentés. 6. „Kálvin-szövetség“-gé alakulás. 7. Indítványok. 8. Közgyüles vegeztevel lelkészek értekezlete.

Több pénze

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, oicso es tartos szötteárukat csak a nagyenyedi szövögyár-ból vesz. Árjegyzék ingyen küldetik

forrasztva alkalmazok, ami által a régi használatban levő kaucsuk által okozott szájbűz megszűnik, ferdén nőtt fogakat preczizen szabályozok, stb.

Hivatkozva, hogy e vármegyében már 16 év óta általános megelégedésre működök, továbbá, hogy a székes-fővárosban 21 év óta fennálló intézetemet csakis kenyés izlésű egyének látogatják, elég garancia, hogy a t. közönség szives bizalommal meglátogasson.

Kiváló t sztelettel:

268 1— **Prohászka Sándor** műfogspeczialista.

Nemzeti szálloda, ajtó 3. sz.

Intezetem es laboratoriumom Budapest,

VII. ker., Ersébet-körut 29. II. 15.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár“

földbirtokra es szilárd anyagból épült bér- es lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést es a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyujt

Alsó-Fehér es Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyujtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

566-1910 xhó. szám

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a balazsfalvi kir. járásbírósnak 1910. évi V. 187. számú végzése következtében dr. Enyedi Lajos ügyvéd által képviselt Berzei József javára 127. korona 40 fillér s jár. erejéig 1910. évi április hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640. koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 400 kiló uró nyilvános árverésen eladtnak.

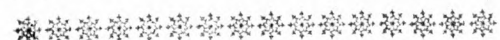
Mely árverésnek a balazsfalvi kir. járásbírósnak 1910. évi V. 187. 5. számú végzése folytán 127. korona tőkekövetelés után 1910. évi augusztus hó 5. napjától járó 5 % kamatai, és eddig összesen 76. koronában bíróság már megállapított költségei erejéig, helyben az alulírt által a határnapon megjelölendő helyen leendő megtartására 1910. évi november hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet igénynek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adni.

Annyiban az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltattak és avokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetők.

Kelt Balazsfalván, 1910. évi október hó 27-én

Thát György,
kir. bír. végrehajtó.

1-1 205

Egy okos fej

tudja milyen nagy előnyökkel jár a tápszerek használata: azok elsajátítása a háziasszonyok előhaladását bizonyítja.

A dr. Oetker-féle ütőpor, ára 12 fillér, helyettesíti az élesztőt, süthetünk vele kalácsot, tortát, linezi tésztát és sok mindenféle süteményt és élesztőt. Használatával a tészta nagyobb, kellemesebb, jobb ízű és könnyen emészthető.

A dr. Oetker-féle Pudingpor, ára 12 fillér, tejjel főzve adja a legfinomabb és a legolcsóbb könnyű utánéket gyermekeknek és felnőtteknek.

A dr. Oetker-féle Vanília-cukor, ára 12 f., használható a csokoládé vaníliázásához. Pudinghoz, tejhez, krémekhez, mártáshoz stb., teljesebben pótolja a drága vaníliát. Egy csomag tartalma megfelel 2-3 rúd jó vaníliának.

Megfelelő használati utasítás minden csomagon olvasható. Minden fűszerkereskedésben kapható. Recept leírás ingyen. 200 8-26

Dr. Oetker A. Bielefeld és Bécs.
Nagyenyeden kapható Odor Béla gyógyszerésznél.

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.
Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betétlázasra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteli pénzüzetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket keves arzési díj mellett.

Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett szánitól le.

Allandó betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.

Uzletfeleink részere telefon bevezetve 14. szám alatt.

NAGYENYED-re forduljon minden érdeklődő.
ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
Sétányfák, Diszserjek, Tülevelűek, Kerítésnövények, Bogyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok. (l. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

BUTOR-RAKTÁR

KUNSCH ANTAL
épület- és butorasztalos
NAGYENYED, Rózsa-utca,
a vármegyeházzal szemben.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktaron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben, saját tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és rézbutorokban, azaz mindenemű kárpitozott butorokban.

194 18-95

Trebitsch Gyula motor-telepén

A legújabb rendszerű motorseplőkeszletek, továbbá a legjobb benzín, nyersolaj és szivogásmotorok, valamint teljes malomberendezések legolcsóbban.

Budapest, VI, Eötvös-utca 42. kaphatók.
Teljes jótállás! Könnyű részletfizetés!
256 2-13 Árjegyzék ingyen!

Ezen jöhírű eozg motorai könnyű kezelésük és nagy erőfejlesztésük folytán az egész országban nagy elterjedésnek s közkedveltségnek örvendenek.

Fogorvos 263 -3

PERL JÓZSEF
American Dentist
Nagyenyedre megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtetteket, u. m. foghuzás, helyi érzéstelenítéssel arany és más töméseket, műfogak és teljes fogsorok szájjadlás nélkül, korona s hidmunkákat.

Lakása: **Szeidl-szálloda 3. sz.**
Rendel d. e. 9-12., d. u. 2-5 ig.

Friss töltésű bor- és gyógy-vizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borviz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi arzén, Répáti, Salvator, Siculia és Sztójkai hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichbergi, Levico, Marienbadi, Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi keserűvizek.

47 -1

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomlájában Nagyenyeden.